

Verslag van bevindingen

Verslag van de hoorzitting op 11 oktober 2005 inzake het gezamenlijke verzoek om bemiddeling dan wel advies van de bestuurder en de ondernemingsraad van de gemeente Westland over de vraag of de ondernemingsraad op goede grond gebruik heeft gemaakt van de procedure zoals die volgt uit het or-reglement, om te komen tot het vervullen van een vacature in de ondernemingsraad, die is ontstaan alvorens dit or-reglement conform artikel 8, eerste lid, WOR definitief is vastgesteld.

Aanwezig:

commissie: de heer P. Wiechmann (voorzitter)
mevrouw M.J. Kappers
mevrouw C. Matla
mevrouw C. Peters

namens de bestuurder
gemeente Westland de heer P.M.R. Schuurmans (directeur)
de heer M. van Hees (adviseur arbeidsvoorwaarden en
rechtspositie)

namens de ondernemingsraad
gemeente Westland de heer R.M. Koot (voorzitter ondernemingsraad)
de heer R.J. Timmer (plv. secretaris)

secretariaat Bedrijfscommissie: mevrouw J.C. Dekker

dossiernummer: BDC-LPL.109

De voorzitter opent de hoorzitting en stelt de leden van de Kamer voor Lagere Publiekrechtelijke Lichamen van de Bedrijfscommissie voor de Overheid voor. Hij licht toe dat de primaire taak van de Bedrijfscommissie is te bemiddelen en te proberen om met partijen een minnelijke schikking te bereiken. Een poging daartoe kan alleen slagen indien bij beide partijen echt de bereidheid bestaat om tot een minnelijke schikking te komen.

Indien een minnelijke schikking niet kan worden bereikt, zal de Bedrijfscommissie een advies uitbrengen. In verband hiermee wenst de voorzitter te vernemen of partijen bereid zijn dit eventuele advies als bindend te aanvaarden. Deze vraag wordt bevestigd beantwoord door zowel de ondernemingsraad als ook de bestuurder.

Voorts vraagt de voorzitter of partijen kunnen instemmen met de verlenging van de wettelijke termijn voor het uitbrengen van een advies met maximaal twee maanden. Ook deze vraag wordt bevestigend beantwoord door de bestuurder en de ondernemingsraad.

De voorzitter stelt allereerst partijen in de gelegenheid om een toelichting te geven op hun standpunten, voorzover dit niet reeds uit de stukken blijkt.

Door de bestuurder wordt aangegeven dat hij bezwaar heeft tegen de handelwijze van de ondernemingsraad bij de vervulling van de vacature die is ontstaan door het vertrek van de heer Hendriks uit de ondernemingsraad. Laatstgenoemde persoon was afkomstig van de vrije lijst. Deze lijst is uitgeput zodat de vacature niet kan worden vervuld door benoeming van een kandidaat afkomstig van de vrije lijst.

De ondernemingsraad heeft daarop een kandidaat aangewezen die afkomstig is van de vakbondslijst. Dat is niet de juiste procedure, aangezien het van toepassing zijnde or-reglement niet voorziet in het toewijzen van de vacante zetel aan een andere lijst. Er is voor de verkiezing voorts ook geen lijstverbinding aangegaan.

In het reglement dat van toepassing was tijdens het ontstaan van de vacature is bovendien geen verwijzing naar de Kieswet (artikelen W4 en B10) opgenomen. Ingevolge de jurisprudentie over de toepassing van deze artikelen is het zo dat in een kleine gemeente het mogelijk moet zijn om een zetel bij uitputting van de lijst aan een andere lijst toe te bedelen. Bij grotere gemeenten wordt het niet wenselijk geacht om deze weg te bewandelen. Overigens blijft de bestuurder van oordeel dat de betreffende bepalingen in de Kieswet niet van overeenkomstige toepassing moeten worden verklaard. De procedure met betrekking tot de or-verkiezing moet worden geregeld op basis van de bepalingen in de WOR en niet op grond van de Kieswet.

De ondernemingsraad had de keuze tussen het uitschrijven van een tussentijdse verkiezing ter vervulling van de vacature dan wel het vacant laten van de or-zetel, aldus de bestuurder.

De voorzitter vraagt de bestuurder waarom hij – los van het feit dat de voorgeschreven procedure naar zijn mening niet juist is toegepast - bezwaar heeft tegen de door de ondernemingsraad gekozen oplossing.

De bestuurder geeft aan dat hij principieel bezwaar heeft tegen de door de ondernemingsraad gekozen oplossing, omdat kiezers worden bedrogen. De vrije lijst heeft zich tijdens de loop van de verkiezingsprocedure uitdrukkelijk geafficheerd als een lijst die zich afzet tegen de vakbondslijst. Medewerkers hebben bewust hun stem uitgebracht op de vrije lijst dan wel de vakbondslijst. Het geeft geen pas dat naderhand een zetel die rechtens toekomt aan de vrije lijst, alsnog wordt toegewezen aan de vakbondlijst. De spelregels moeten van te voren vaststaan.

De bestuurder is verantwoordelijk voor een fatsoenlijke gang van zaken. Bovendien begeeft men zich op het hellend vlak: als er nog meer vacatures ontstaan die toekomen aan de vrije lijst en de ondernemingsraad besluit die ook toe te wijzen aan de vakbondslijst, dan wordt de stemverhouding binnen de ondernemingsraad duidelijk beïnvloedt.

(dit scenario is zeer wel mogelijk, aangezien één der or-leden afkomstig van de vrije lijst in de loop van de zittingsperiode van de ondernemingsraad in aanmerking komt voor vervroegde uittreding).

Het gaat om de verkiezing van een personeelsvertegenwoordiging op basis van het gekozen lijstenstelsel. De oplossing die de ondernemingsraad heeft gekozen zet het lijstenstelsel onder druk, aldus de bestuurder.

De ondernemingsraad zou kunnen overwegen het personenstelsel in te voeren, dan ontstaan geen problemen als het thans voorliggende.

De ondernemingsraad geeft aan dat hij er voor heeft gekozen om de vacature te vervullen op basis van de bepalingen in de Kieswet, nadat hij ter zake deskundig advies heeft ingewonnen.

De gemeente Westland is uit fusie van vijf gemeenten ontstaan. In de fusieperiode heeft de ondernemingsraad zijn prioriteiten moeten stellen, het opstellen van een or-reglement stond niet bovenaan het lijstje.

Ten tijde van de verkiezing van deze ondernemingsraad en vervolgens ten tijde van het ontstaan van de vacature was er geen or-reglement. Er was uitsluitend een medezeggenschapsconvenant ten behoeve van de BOR Westland. De ondernemingsraad heeft pas op 26 januari 2005 een eigen reglement vastgesteld.

De ondernemingsraad geeft desgevraagd door de voorzitter aan dat de kiezers noch de ondernemingsraad bezwaar hebben gemaakt tegen de gekozen, praktische, snelle oplossing. Het door de ondernemingsraad genomen besluit tot benoeming van de opvolger van de heer Hendriks is gecommuniceerd met de achterban. Een achterbanraadpleging alvorens te besluiten heeft niet plaatsgevonden.

Het kost aanzienlijk veel energie en tijd om kandidaten te werven voor deelname aan de ondernemingsraad. Het werven van kandidaten via een vrije lijst is ook veel arbeidsintensiever dan het werven via de vakbondslijst. De verkiezingsprocedure duurt bovendien zestien weken.

De ondernemingsraad zat (en zit) niet te wachten op extra werk en het uitschrijven van verkiezingen kost tijd. Het laten voortduren van de vacature is ook geen optie, want de ondernemingsraad heeft veel werk te doen, alle leden zijn nodig om de klus te klaren.

Het onderscheid tussen de vakbondslijst en de vrije lijst is in de verkiezingsstrijd significant aanwezig, bij de deelname in de ondernemingsraad is dit onderscheid veel minder duidelijk, aldus de ondernemingsraad.

De Kleine Commissie geeft aan dat het promoten van de ondernemingsraad en de medezeggenschap voortdurend een punt van aandacht zou moeten zijn. Dan is het vaak niet meer zo lastig om kandidaten te vinden voor het or-lidmaatschap.

Voorts wijst de Kleine Commissie er op dat de ondernemingsraad niet 'regeloos' was ten tijde van de reguliere or-verkiezing in 2004 en op het tijdstip waarop de vacature in 2005 is ontstaan. In het dossier bevindt zich namelijk een voorlopig reglement als bedoeld in artikel 48, eerste lid, WOR, gedateerd d.d. 26 januari 2004, ondertekend door de WOR-bestuurder van de gemeente Westland en de voorzitter van de BOR. Dit reglement voorziet in het houden van een tussentijdse verkiezing indien sprake is van een or-vacature en de lijst is uitgeput.

De Kleine Commissie vraagt partijen hoe zij nu verder denken te handelen. De oplossing die de ondernemingsraad heeft gekozen is niet conform het reglement van 2004 en voorts niet zonder gevaren; de ondernemingsraad begeeft zich op een hellend vlak, aangezien de vrije lijst is uitgeput en de vakbondslijst nog kandidaten bevat. Indien bij een volgende vacature opnieuw een kandidaat van de vakbondslijst wordt benoemd, neemt het aantal vakbondsleden binnen de ondernemingsraad gestaag toe.

Uit de door partijen ter zitting verstrekte informatie blijkt dat de heer Zeeman, die is benoemd in de vacature Hendriks, op dit moment wel deelneemt in de ondernemingsraad en beschikt over or-faciliteiten, doch dat hij niet wordt toegelaten tot het overleg tussen de ondernemingsraad en de bestuurder. Hiermee is hij geen volwaardig or-lid. Deze oplossing is gekozen, in afwachting van de uitkomst van de WOR-procedure bij de Bedrijfscommissie.

De voorzitter inventariseert bij partijen de volgende alternatieven voor het oplossen van het probleem in de bemiddelende sfeer:

- terug naar af, dat wil zeggen, er wordt alsnog een verkiezing georganiseerd ter vervulling van de vacature Hendriks op basis van het op 12 januari 2005 geldende (voorlopige) or-reglement van 26 januari 2004;
- de huidige samenstelling van de ondernemingsraad accepteren en formaliseren (de heer Zeeman wordt een volwaardig or-lid) en het gesprek wordt aangegaan over hoe nu voortaan om te gaan met ontstane vacatures. De inhoud van het (definitieve) ondernemingsraadreglement als bedoeld in artikel 8, eerste lid, WOR, d.d. 26 januari 2005 kan hierbij als uitgangspunt worden genomen;
- de vacature Hendriks laten bestaan en bij het ontstaan van een volgende vacature bij de vrije lijst alsnog een verkiezing organiseren voor het vervullen van twee vacatures. In de tussen liggende tijd moet het definitieve reglement met de bestuurder worden besproken, zodat hij zijn standpunt kenbaar kan maken. De algemene verwijzing naar de Kieswet zou kunnen worden vervangen door een specifieke regeling (waarbij de procedure krachtens de Kieswet overigens wel als uitgangspunt mag worden genomen). Meer ten principale, zou een discussie over de voor – en nadelen van het lijstenstelsel en het personenstelsel kunnen plaatsvinden.

De voorzitter merkt op dat zich in de bemiddelende sfeer het volgende compromis aftekent: er volgt overleg ex artikel 8, eerste lid, WOR tussen de ondernemingsraad en de bestuurder over het reglement, zodat de inhoud van de verkiezingsprocedure vaststaat alvorens een volgende vacaturevervulling zich aandient; de heer Zeeman wordt volwaardig or-lid.

Bij principieel bezwaar van de bestuurder tegen dit voorstel ziet de Kleine Commissie in de bemiddelende sfeer geen verdere mogelijkheden. Dan zal zij alsnog een advies op grond van de WOR moeten uitbrengen.

Er volgt een korte schorsing zodat partijen zich kunnen beraden.

Nadat de zitting is heropend, geeft de ondernemingsraad namens beide partijen aan dat zij over het volgende hebben gesproken. Zowel de bestuurder als de ondernemingsraad hechten er aan de positie van de heer Zeeman te formaliseren. Indien op termijn weer een vacature ontstaat bij de ongeorganiseerden (terwijl de vrije lijst is uitgeput), wordt een tussentijdse verkiezing uitgeschreven. In de tussentijd wordt het or-reglement op grond van artikel 8, eerste lid, WOR besproken, waarbij de praktische uitvoerbaarheid van de verkiezingsprocedure nadrukkelijk een belangrijk onderwerp van gesprek vormt.

De bestuurder wil bovendien het voormelde duidelijk communiceren in de richting van de achterban, alvorens een definitief besluit wordt genomen. Indien uit die hoek bezwaar is tegen het voornemen om de positie van de heer Zeeman te formaliseren, dan zal de ondernemingsraad daaruit consequenties moeten trekken (te weten, het organiseren van een tussentijdse verkiezing dan wel het vacant laten van de or-zetel bestemd voor de vrije lijst).

De voorzitter vat de afspraken samen:

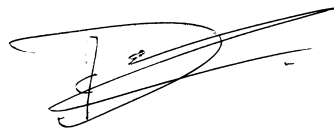
- er wordt vooraf met de achterban gecommuniceerd over het voornemen om de positie van de heer Zeeman te formaliseren, zodat deze persoon door een ieder als een volwaardig or-lid wordt aanvaard. Op deze wijze wordt getoetst bij de medewerkers of, en zo ja hoeveel, bezwaren zullen rijzen tegen dit te nemen besluit. Bij geen bezwaar kan het besluit worden genomen, indien in overwegende mate bezwaar wordt gemaakt dan is vervulling van de vacante zetel op deze wijze niet mogelijk;
- partijen treden in overleg over de aanpassing van het reglement van de ondernemingsraad, zodat op korte termijn het definitieve or-reglement overeenkomstig het bepaalde in artikel 8, eerste lid WOR kan worden vastgesteld;
- uiterlijk 11 november 2005 berichten partijen de Kamer over de bereikte resultaten. Indien geen oplossing is bereikt, dan zal de Kamer alsnog over gaan tot het uitbrengen van een advies over het voorliggende geschil.

Niets meer aan de orde zijnde, dankt de voorzitter de aanwezigen voor hun komst en inbreng, en hij sluit vervolgens de hoorzitting.

Namens de Bedrijfscommissie voor de Overheid, Kamer Lagere Publiekrechtelijke Lichamen,

Den Haag, d.d. 22 november 2005

P. Wiechmann
voorzitter.

J.C. Dekker
secretaris.